

Justitsministeriet er enig med udvalget i, at der vil være behov for, at rådet årligt afgiver en redegørelse for sin virksomhed.

Da rådets indstillinger vedrører personsager, må det forventes, at rådet kun i mindre omfang kan give en nøjere redegørelse for baggrunden for rådets indstillinger i de enkelte sager. Rådet vil derimod kunne beskrive de mere generelle hovedlinier i sin praksis.

Justitsministeriet er endvidere enig med udvalget i, at det er naturligt at lade Domstolsstyrelsen varetage sekretariatsopgaverne for rådet.

Der henvises i øvrigt til bestemmelsen i § 43 d i lovforslagets § 1, nr. 11.

3.3.6. Annoncering af ledige dommerstillinger

Justitsministeriet er enig med udvalget i, at det formentlig vil virke fremmende for en bredere rekruttering, såfremt dommerstillinger fremover annonceres mere bredt end det hidtil er sket. Der er således i dag kun tale om opslag i Statstidende. Dette forslag giver sig selv sagt ikke udslag i en lovbestemmelse, men må i sidste ende være en afgørelse, der træffes af Domstolsstyrelsens bestyrelse, eventuelt efter drøftelser med Dommerudnævnelsesrådet.

3.3.7. De praktiske opgaver i forbindelse med dommerudnævnelser m.v.

Som det fremgår ovenfor, foreslås det, at dommere fortsat skal beskikkes af kongen efter indstilling fra regeringen. Det bliver således justitsministeren, der på grundlag af en indstilling fra Dommerudnævnelsesrådet skal afgive indstilling til dronningen om, hvem der skal indstilles udnævnt i de enkelte stillinger.

Selv om ministeren således får kompetence i disse sager, vil det være mest hensigtsmæssigt, at en række af de praktiske opgaver i forbindelse med behandlingen af sager om dommerudnævnelser varetages af Domstolsstyrelsen. Det er derfor også ovenfor forudsat, at Dommerudnævnelsesrådets sekretariat skal ligge i styrelsen.

Det vil også være mest praktisk, at Domstolsstyrelsen står for opslag af ledige dommerstillinger.

Det forudsættes, at også de øvrige praktiske opgaver i forbindelse med administrationen af dommere, herunder bl.a. dommers afsked, lønanvisning, meddelelse af orlov, administration af pensioner, flyttegodtgørelse, telefongodtgørelse m.v., kan varetages af Domstolsstyrelsen. Dels er dette et grundlæggende element i administrationen af domstolene, der ifølge § 1 i det samtidigt fremsatte lovforslag om oprettelse af Domstolsstyrelsen skal henhøre under styrelsen, og dels vil styrelsen have den løbende kontakt med

dommerne, der er nødvendig for at kunne udføre disse opgaver.

4. Konstitution af dommere

4.1. Grundlovens og Menneskerettighedskonventionens beskyttelse af dommere

Efter grundlovens § 3 er den dømmende magt hos domstolene. Grundloven indeholder ingen definition af, hvilke organer der i grundlovens forstand er domstole. Det er imidlertid utvivlsomt, at organets uafhængighed er et centralt led i forståelsen af domstolsbegrebet. Dette har fundet udtryk i grundlovens § 64, der sikrer dommerne mod indgreb i udøvelsen af den dømmende funktion (funktionel uafhængighed) og giver dommerne en særlig beskyttelse mod afsættelse og forflyttelse (personlig uafhængighed).

Reglerne om afsættelse af dommere fremgår af retsplejelovens § 49. Dommere kan kun afsættes ved dom fra Den Særlige Klageret og kun i tilfælde af disciplinære forseelser af graverende karakter eller i tilfælde, hvor en dommer lider af vedvarende åndelig eller legemlig svaghed. Administrativ afsked og forflyttelse kan dog ske, hvor lovgivningsmagten træffer bestemmelse om en omordning af domstolene, ligesom der kan gennemføres administrativ afsked, hvor en dommer er fyldt 65 år under forudsætning af, at der ikke sker indtægtstab, indtil det tidspunkt, til hvilket han skulle være afskediget på grund af alder (70 år), jf. grundlovens § 64, 3. pkt.

Ifølge artikel 6, stk. 1, 1. pkt., i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention har enhver ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden for en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der er oprettet ved lov, når der skal træffes afgørelse enten i en strid om hans borgerlige rettigheder og for pligter eller angående en mod ham rettet anklage for en forbrydelse. Bestemmelsen stiller således krav om, at dommere er uafhængige og upartiske.

Til opfyldelse af kravet om uafhængighed kan det antagelig udledes af Menneskerettighedsdomstolens praksis, at der navnlig lægges vægt på, hvem der har udnævnelseskompetencen, hvor lang funktionsperioden er, hvilke garantier der er mod pression udefra, og om organet fremtræder som en uafhængig institution.

Det kan ikke antages at være i strid med uafhængighedskravet, at udpegningen af dommere, herunder konstituerede dommere, foretages af regeringen. Det kan heller ikke antages, at domstolsjurister efter konventionen skal være udnævnt for livstid.

Hvad angår kravet om upartiskhed fremgår det af Menneskerettighedsdomstolens praksis, at neutraliteten skal opfyldes ud fra dels en subjektiv test, dels